

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.7.2012 r.
COM(2012) 407 final

2012/0199 (COD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiająca działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033

{SWD(2012) 226 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Europejskie Stolice Kultury ustanowiono w 1985 r. w drodze inicjatywy międzyrządowej. W 1999 r. inicjatywę tę przekształcono oficjalnie w działanie Unii Europejskiej celem zwiększenia jej skuteczności. Ustanowiono nowe kryteria i procedury selekcji, sporządzono uporządkowany chronologicznie wykaz państw członkowskich określający kolejność, w jakiej przysługiwała im rola gospodarza, ustanowiono też komisję niezależnych ekspertów, której zadaniem była ocena wniosków (decyzja nr 1419/1999/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. ustanawiająca działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury” w latach 2005–2019). W 2006 r. wprowadzono nowe przepisy, których celem było dalsze podniesienie skuteczności inicjatywy poprzez stymulowanie konkurencji między miastami i poprawę jakości ofert. Nowymi przepisami wprowadzono również szereg środków wspierających miasta w prowadzonych przez nie przygotowaniach, łącznie z procedurą monitoringu (decyzja nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury” w latach 2007–2019).

Okres objęty decyzją nr 1622/2006/WE upływa w 2019 r. Konkurs na tytuł stolicy kultury ogłasza się obecnie z sześcioletnim wyprzedzeniem, by dać miastom wystarczająco dużo czasu na przygotowanie się do roku obchodów. Z tego powodu w 2013 r. należy przyjąć nową podstawę prawną dla kolejnego okresu Europejskich Stolic Kultury, aby zapewnić płynne przejście w 2020 r.

2. OCENY, KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

Komisja oparła swe prace nad wnioskiem dotyczącym Europejskich Stolic Kultury po 2019 r. na różnorodnych źródłach informacji.

Od 2007 r. Komisja zapewnia zewnętrzną i niezależną ocenę wszystkich obchodów Europejskiej Stolicy Kultury. Dotychczas oceniono obchody stolicy kultury od 2007 r. do 2010 r. Ocena za 2011 r. jest w toku. We wcześniejszym okresie, tj. od 1995 r. do 2004 r., Europejskie Stolice Kultury poddano ocenie zewnętrznej w ramach jednego sprawozdania. Komisja zleciła ponadto ocenę procedur selekcji i monitoringu wprowadzonych decyzją nr 1622/2006/WE.

W okresie od 27 października 2010 r. do 12 stycznia 2011 r. przeprowadzono konsultacje internetowe, w ramach których wpłynęło 212 odpowiedzi. Po zakończeniu wspomnianych konsultacji zorganizowano publiczne spotkanie, które odbyło się w Brukseli w dniu 2 marca 2011 r. i w którym uczestniczyło ponad 200 osób, z czego większość stanowili przedstawiciele władz i organizacji publicznych.

Istotnym głosem w debacie na temat przyszłości Europejskich Stolic Kultury był również raport z inicjatywy własnej przyjęty przez Komitet Regionów w lutym 2012 r., a także zorganizowana z okazji 25. rocznicy konferencja Europejskich Stolic Kultury, która odbyła się w Brukseli w marcu 2010 r. i w której uczestniczyło 500 osób z ponad 50 byłych, obecnych i przyszłych stolic kultury lub miast aspirujących do tego tytułu.

Należy zauważyć, że jedną z głównych poruszanych kwestii była duża zbieżność między dowodami i danymi zgromadzonymi w toku oceny, a opiniami wyrażonymi w trakcie procesu konsultacji. Pozwoliło to Komisji na wyciągnięcie kilku ważnych wniosków na przyszłość w odniesieniu do Europejskich Stolic Kultury.

Panuje powszechna zgoda co do tego, że stolice kultury są bardzo udanym działaniem. Istnieje też silne poparcie dla jego kontynuacji po 2019 r. Rysuje się wyrazisty obraz stolic kultury jako jednej z najambitniejszych inicjatyw kulturalnych w Europie, i to zarówno pod względem zakresu, jak i skali. Stały się one też jedną z najbardziej widocznych i prestiżowych inicjatyw unijnych, a prawdopodobnie także i jedną z najbardziej cenionych przez obywateli Europy.

Europejskie Stolice Kultury mogą przynieść miastom wiele korzyści, jeśli starannie je zaplanowano. Pozostają one w pierwszym rzędzie wydarzeniem kulturalnym, ale mogą nieść ze sobą również znaczące korzyści społeczne i gospodarcze, zwłaszcza gdy stanowią one integralną część długoterminowej i opartej na kulturze strategii rozwoju danego miasta i otaczającego go regionu. Należy również zauważyć, że chociaż gospodarzem obchodów może w danym roku być tylko jedno miasto w danym państwie członkowskim, to z konkursem wiąże się istotny efekt dźwigni powodujący także i w miastach, które nie uzyskały tytułu, rozwój nowych lub skuteczniejszych polityk i strategii.

Rola Europejskiej Stolicy Kultury wiąże się jednak również z wieloma wyzwaniami. Organizacja rocznego programu działań kulturalnych wiąże się z dużym wysiłkiem i wykorzystanie potencjału obchodów udało się niektórym stolicom lepiej niż innym. Główne wyzwanie na przyszłość będzie więc polegać na tym, by wykorzystać silne strony obecnego uregulowania, wspierając jednocześnie każdą stolicę kultury w pełnym wykorzystaniu potencjału wiążącego się z tym tytułem oraz optymalizacji korzyści kulturalnych, gospodarczych i społecznych.

Na podstawie wyników oceny oraz konsultacji społecznej Komisja określiła pięć głównych problemów, z którymi borykają się miasta w ramach przygotowań do pełnienia roli stolicy kultury:

- Jak dotąd najpowszechniej odczuwaną trudnością był wpływ wywierany przez politykę krajową i lokalną na budżety, który musi być jak najbardziej stabilny między okresem kandydowania do tytułu, a etapami końcowymi, oraz wpływ polityki na inne aspekty organizacyjne związane z obchodami. Wsparcie polityczne ma zasadnicze znaczenie, ponieważ większość funduszy pochodzi ze źródeł publicznych i bez takiego wsparcia miasta nie mogą przedstawić wiarygodnej oferty. Należy zapewnić niezależność artystyczną zespołu wykonawczego, aby zachować wiarygodność obchodów.
- Z przeprowadzonych ocen wynika, że w przypadku niektórych poprzednich stolic kultury nie w pełni zrozumiano wymiar europejski, który był zbyt mało widoczny.
- Kilka miast nie zadbało o to, by obchody były częścią bardziej długoterminowej strategii, w wyniku czego miasta te miały trudności z zapewnieniem trwałej spuścizny obchodów.

- Nadal brakuje mechanizmów oceny ze strony samych miast, co skutkuje brakiem danych źródłowych dotyczących skutków obchodów. Utrudnia to przeprowadzanie porównań między stolicami i osłabia przekazywanie doświadczeń.
- Na koniec należy wspomnieć, że wiele państw członkowskich wielokrotnie już było gospodarzami obchodów i w niektórych z nich liczba realistycznych kandydatów, mogących przyjąć na siebie organizację tak dużego wydarzenia, jest bardzo ograniczona. Dla miasta, które ma zbyt ograniczone możliwości, rola gospodarza obchodów może mieć bardzo negatywne skutki. Jednocześnie wybór słabych stolic kultury niesie ze sobą w perspektywie długoterminowej potencjalne niebezpieczeństwo osłabienia prestiżu i marki Europejskich Stolic Kultury.

Na tej podstawie zbadano trzy warianty przyszłego kształtu działania na rzecz Europejskich Stolic Kultury po 2019 r.

- 1) kontynuacja działania z wykorzystaniem podstawy prawnej niezmienionej w stosunku do obecnie obowiązującej decyzji, do której załączony zostanie jedynie nowy uporządkowany chronologicznie wykaz państw członkowskich;
- 2) wstrzymanie działania;
- 3) kontynuacja działania z wykorzystaniem nowej podstawy prawnej, w której uwzględnione zostaną problemy stwierdzone w odniesieniu do obecnie obowiązującej decyzji. W odniesieniu do trzeciego wariantu zbadano dwa podwarianty:
 - 3a) nowy uporządkowany wykaz państw członkowskich zawarty jest w załączniku;
 - 3b) tytuł przyznawany jest na podstawie otwartego konkursu.

W odniesieniu do każdego z wariantów zbadano skutki kulturalne, gospodarcze, społeczne oraz wpływ na środowisko. Następnie warianty oceniono i sklasyfikowano według skuteczności w osiągnięciu celów Europejskich Stolic Kultury, ich efektywności, związanych z nimi kosztów i powodowanego przez nie obciążenia administracyjnego, ich spójności z szerszym kontekstem unijnych celów politycznych, synergii i komplementarności między nimi a innymi celami Unii oraz ich wykonalności.

Najbardziej pozytywną ogólną ocenę uzyskał wariant 3a, czyli nowa podstawa prawna z uporządkowanym chronologicznie wykazem państw członkowskich. Wariant ten uzyskał najlepszy wynik ze wszystkich wariantów, w wyniku czego uplasowano go na pozycji wariantu preferowanego.

Główne wyniki oceny i konsultacji społecznej oraz etapy analizy mającej na celu porównanie poszczególnych wariantów przedstawiono w dokumencie roboczym służb Komisji dołączonym do niniejszego wniosku.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Działanie na rzecz obchodów Europejskich Stolic Kultury oparte jest na art. 167 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Stanowi on, że Unia przyczynia się do rozkwitu kultur

państw członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego. Unia Europejska powinna również zachęcać do współpracy między państwami członkowskimi w dziedzinie kultury oraz, jeśli to niezbędne, wspierać i uzupełniać ich działania.

Oficjalne wyznaczanie Europejskich Stolic Kultury powinno na podstawie nowej decyzji przypaść Komisji, co stanowi sformalizowanie zaleceń europejskiej komisji niezależnych ekspertów i pozostaje w zgodzie z art. 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Niniejszy wniosek jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności. Główne działania związane z realizacją Europejskich Stolic Kultury podejmowane są, tak jak dotąd, na szczeblu lokalnym i krajowym. Z przeprowadzonych ocen i z konsultacji społecznej wynika, że Unia ma do odegrania kluczową rolę, jeśli chodzi o koordynację między państwami członkowskimi i zapewnienie stosowania wspólnych, jasnych i przejrzystych kryteriów, a także w odniesieniu do procedur wyboru i monitorowania związanych z Europejskimi Stolicami Kultury. Unia będzie również wspierać przygotowania wybranych miast w drodze zaleceń europejskiej komisji ekspertów, wymiany najlepszych praktyk pomiędzy miastami i poprzez wkład finansowy w formie nagrody im. Meliny Mercouri.

4. WPLYW NA BUDŻET

Podobnie jak w przypadku decyzji nr 1622/2006/WE wniosek Komisji nie ma bezpośredniego wpływu na budżet.

Okres, którego dotyczy niniejszy wniosek, zbiegnie się z kilkoma wieloletnimi ramami finansowymi. W odniesieniu do ram finansowych na lata 2014–2020 aspekty finansowe związane z działaniem na rzecz Europejskich Stolic Kultury objęte będą programem „Kreatywna Europa”. Aspekty te obejmować będą m.in. nagrodę im. Meliny Mercouri, koszty związane z europejską komisją ekspertów, nagłaśnianie tego działania na szczeblu europejskim i zasoby ludzkie w obrębie Komisji potrzebne do wsparcia działania.

W odniesieniu do okresu po 2020 r. prawne i finansowe aspekty działania na rzecz Europejskich Stolic Kultury będą bezpośrednio związane z przepisami zawartymi w przyszłych wieloletnich ramach finansowych. Na tej podstawie objęte ono będzie ramami odpowiednich unijnych programów na rzecz kultury.

5. STRESZCZENIE DECYZJI

Opierając się na wynikach ocen oraz konsultacji społecznej we wniosku dotyczącym Europejskich Stolic Kultury w okresie po 2019 r., zachowano główne elementy i ogólną strukturę obecnego uregulowania, co wyszczególniono poniżej.

- Tytuł stolicy kultury przyznawany będzie nadal na podstawie uporządkowanego chronologicznie wykazu państw członkowskich. Taki właśnie system rotacyjny okazał się być jedynym, który zapewniał każdemu państwu członkowskiemu równe szanse na przyznanie organizowania obchodów oraz gwarantował równowagę geograficzną w odniesieniu do lokalizacji Europejskich Stolic Kultury, a zatem jedynym, który dawał Unii możliwość podkreślenia różnorodności kultur europejskich, a obywatelom w całej Europie – możliwość uczestnictwa w wydarzeniu kulturalnym w pobliżu miejsca zamieszkania.

- Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury będzie nadal zastrzeżony dla miast. Nadal istnieć będzie możliwość, by miasta zaangażowały otaczający je region w celu dotarcia do szerszego kręgu odbiorców i zwiększenia oddziaływania obchodów. Dotychczasowe doświadczenia wykazują jednak, że wyraźne przywództwo jednego miasta jest jednym z głównych czynników decydujących o powodzeniu obchodów.
- Tytuł przyznawany będzie nadal w oparciu o program kulturalny opracowany specjalnie z myślą o roku obchodów. Ma to na celu wspieranie silnego wymiaru europejskiego.
- Utrzymany zostanie dwuetapowy proces wyboru dokonywanego przez europejską komisję niezależnych ekspertów, który sprawdził się jako uczciwy i przejrzysty. W szczególności proces ten umożliwił miastom udoskonalenie złożonych przez nie wniosków między etapem wyboru wstępnego a etapem ostatecznego wyboru w oparciu o porady otrzymane od komisji ekspertów.
- Tytuł przyznawany będzie nadal na okres całego roku, aby zachować jego wyrazistość i ambitny charakter.

We wniosku proponuje się jednocześnie szereg usprawnień, których celem jest rozwiązanie problemów, jakie stwierdzono w odniesieniu do obecnie obowiązującej decyzji, i pomoc wszystkim miastom w jak najlepszym wykorzystaniu tytułu stolicy kultury. Poniżej przedstawione są główne zmiany wprowadzone nową podstawą prawną:

- Kryteria są teraz dokładniej sprecyzowane (dzięki czemu miasta kandydujące będą dysponowały jaśniejszymi wytycznymi) oraz bardziej wymierne (co pomoże komisji ekspertów w wyborze i monitorowaniu miast). Szczególną uwagę poświęcono kwestii optymalizacji potencjalnego efektu dźwigni wywieranego przez inicjatywę w zakresie stymulowania długoterminowych, lokalnych i opartych na kulturze strategii rozwoju. Miało to na celu zapewnienie rzeczywistej możliwości goszczenia obchodów przez dane miasto kandydujące, wzmocnienie europejskiego wymiaru programów kulturalnych i ich nagłośnienie, zapewnienie wysokiej jakości treści kulturalnych i artystycznych, promowanie szerokiego udziału społeczności lokalnych. Stanowiło to ponadto próbę zapewnienia stabilności budżetów i niezależności zespołów artystycznych.
- Sprecyzowano warunki uzyskania nagrody im. Meliny Mercouri. Ponadto nagroda ta nie będzie wypłacana jak dotychczas na trzy miesiące przed początkiem roku obchodów, ale w połowie tego roku. Da to pewność, że miasta dotrzymają spoczywających na nich zobowiązań dotyczących w szczególności finansowania, programowania i uwidocznienia roli Unii.
- Wyraźnie stwierdza się, że europejska komisja ekspertów nie jest zobowiązana do udzielenia pozytywnej rekomendacji, jeśli żadna z ofert nie spełnia kryteriów.
- W celu rozszerzenia udzielanego miastom wsparcia i pomocy w zakresie doradztwa wzmocniono środki towarzyszące, które stanowią wsparcie dla miast w okresie przygotowań po uzyskaniu tytułu. Wprowadzono dodatkowe posiedzenie monitorujące. Wizyty członków komisji ekspertów w miastach będą bardziej systematyczne. Zintensyfikowana zostanie wymiana doświadczeń i najlepszych

praktyk między byłymi, obecnymi i przyszłymi stolicami kultury oraz miastami kandydującymi.

- Na miasta nałożono nowe zobowiązania w zakresie oceny, czego celem jest uzyskanie pełniejszego obrazu wpływu, jaki mają obchody, a także uzyskanie porównywalnych danych.
- Poza tym proponuje się również, by działanie po 2019 r. ponownie – jak miało to już miejsce do 2010 r. – otwarto na udział krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących. Doświadczenia zebrane m. in. w związku z Sibią w 2007 r. i Istambulem w 2010 r. pokazały, że może to być korzystne zarówno dla tych państw, jak i dla Unii.

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiająca działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 167 ust. 5 tiret pierwsze,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) ma na celu tworzenie coraz ściślejszego związku między narodami Europy i powierza Unii zadania w zakresie, między innymi, przyczyniania się do rozkwitu kultur państw członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego. W tym względzie Unia – jeśli to niezbędne – wspiera i uzupełnia działania państw członkowskich na rzecz pogłębienia znajomości i usprawnienia rozpowszechniania kultury i historii narodów europejskich.
- (2) W komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów dotyczącym Europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji świata², który Rada potwierdziła rezolucją z dnia 16 listopada 2007 r. dotyczącą europejskiego planu działań na rzecz kultury³, wyznacza się cele przyszłych działań Unii w dziedzinie kultury. Działania te powinny promować różnorodność kulturową oraz dialog międzykulturowy. Powinny one również propagować kulturę jako katalizator kreatywności w kontekście wzrostu gospodarczego i miejsc pracy, a także jako istotny element stosunków międzynarodowych Unii.

¹ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

² COM(2007) 242 wersja ostateczna.

³ Dz.U. C 287 z 29.11.2007, s. 1.

- (3) Decyzja nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanowiła działanie Wspólnoty na rzecz obchodów Europejskiej Stolicy Kultury w latach 2007–2019⁴.
- (4) Z ocen działania na rzecz obchodów Europejskich Stolic Kultury oraz z konsultacji społecznej dotyczącej przyszłego działania po 2019 r. wynika, że stolice kultury stały się stopniowo jedną z najambitniejszych inicjatyw kulturalnych w Europie, a zarazem jedną z najbardziej cenionych przez obywateli Europy.
- (5) Wykorzystując efekt dźwigni wiążący się z tytułem do stymulowania szerzej pojętego rozwoju miasta, miast, którym przyznano tytuł, dodały stopniowo nowy wymiar do pierwotnych celów Europejskich Stolic Kultury, które obejmowały podkreślanie bogactwa i różnorodności kultur europejskich oraz cech im wspólnych, a także pogłębianie wzajemnego zrozumienia między obywatelami Europy.
- (6) Cele są w pełni zgodne z celami programu „Kreatywna Europa”⁵, który w swym założeniu zmierza do propagowania europejskiej różnorodności kulturowej i językowej oraz wzmocnienia konkurencyjności sektora kultury i sektora kreatywnego, by w ten sposób wspierać inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu.
- (7) Przeprowadzone oceny oraz konsultacja społeczna wykazały, że Europejskie Stolice Kultury niosą ze sobą wiele potencjalnych korzyści, pod warunkiem że starannie je zaplanowano. Pozostają one w pierwszym rzędzie inicjatywą kulturalną, ale mogą nieść ze sobą również znaczące korzyści społeczne i gospodarcze, zwłaszcza gdy stanowią integralną część długoterminowej i opartej na kulturze strategii rozwoju danego miasta.
- (8) Rola Europejskiej Stolicy Kultury wiąże się również z wieloma wyzwaniami. Organizacja rocznego programu działań kulturalnych wiąże się z dużym wysiłkiem. Wykorzystanie związanego z tym potencjału udało się niektórym miastom bardziej niż innym. Dlatego też należy wzmocnić działanie na rzecz Europejskich Stolic Kultury, aby pomóc wszystkim miastom w najlepszym wykorzystaniu zdobytego tytułu.
- (9) Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury powinien być nadal zastrzeżony dla miast, ale – celem dotarcia do szerszego kręgu odbiorców i dla zwiększenia oddziaływania inicjatywy – miasta te powinny mieć nadal możliwość zaangażowania otaczającego je regionu.
- (10) Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury powinien być nadal przyznawany w oparciu o program kulturalny przygotowany specjalnie na rok obchodów Europejskiej Stolicy Kultury i posiadający bardzo silny wymiar europejski, jednakże program ten powinien być częścią bardziej długoterminowej strategii.
- (11) Dwuetapowy proces wyboru oparty na uporządkowanym chronologicznie wykazie państw członkowskich i przeprowadzony przez europejską komisję niezależnych ekspertów sprawdził się jako uczciwy i przejrzysty. Proces ten umożliwił miastom udoskonalenie złożonych wniosków między etapem wyboru wstępnego a etapem

⁴ Dz.U. L 304 z 3.11.2006, s. 1.

⁵ COM(2011) 785 wersja ostateczna.

ostatecznego wyboru w oparciu o porady fachowe otrzymane od komisji ekspertów. Pozwolił on również na równomierne rozmieszczenie stolic kultury we wszystkich państwach członkowskich.

- (12) Kryteria wyboru powinny zostać uściśnione, poprzez co miasta otrzymałyby więcej wytycznych. Kryteria te powinny też być bardziej wymierne, aby wesprzeć komisję ekspertów w wyborze i monitorowaniu miast. Ich celem powinno być w szczególności utrwalenie spuścizny obchodów poprzez nagradzanie miast, które opracowały długoterminową strategię polityki kulturalnej.
- (13) Etap przygotowawczy, mający miejsce między wyznaczeniem miasta a rokiem obchodów, ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia obchodów Europejskiej Stolicy Kultury. Zainteresowane strony są w dużym stopniu zgodne co do tego, że wprowadzone decyzją nr 1622/2006/WE środki towarzyszące były bardzo przydatne dla miast. Środki te należy dodatkowo rozbudować, w szczególności w drodze częstszych posiedzeń i wizyt monitorujących przeprowadzanych przez członków komisji ekspertów w miastach, a także w drodze dalszego pogłębienia wymiany doświadczeń między byłymi, obecnymi i przyszłymi stolicami kultury, włączając w to miasta kandydujące.
- (14) Nagroda im. Meliny Mercouri osiągnęła silną wartość symboliczną, o wiele większą od rzeczywistej kwoty pieniężnej, która w ramach nagrody może zostać przyznana przez Komisję. Należy jednak uściślić i zaostrzyć warunki wypłaty nagrody, by w ten sposób zapewnić wypełnienie przez wyznaczone miasta spoczywających na nich zobowiązań.
- (15) Miasta muszą zadbać o to, aby ze wszystkich materiałów informacyjnych jasno wynikało, że Europejskie Stolicy Kultury są inicjatywą unijną.
- (16) Z przeprowadzonych przez Komisję ocen wyników poprzednich obchodów Europejskich Stolic Kultury nie można uzyskać danych źródłowych dotyczących wpływu obchodów. Oceny te opierają się na danych zgromadzonych na szczeblu lokalnym. W związku z tym kluczową rolę w procesie oceny powinny odgrywać miasta, które powinny wprowadzić skuteczne mechanizmy pomiaru.
- (17) Doświadczenia związane m.in. z obchodami w Sibiu w 2007 r. i w Istambule w 2010 r. pokazały, że udział krajów kandydujących może przyczynić się do ich zbliżenia do Unii Europejskiej poprzez podkreślenie wspólnych aspektów kultur europejskich. Dlatego też działanie na rzecz Europejskich Stolic Kultury powinno znów być otwarte na udział krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących po 2019 r.
- (18) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania niniejszej decyzji, a w szczególności przepisów dotyczących wyznaczania Europejskich Stolic Kultury, Komisji powinny zostać przyznane uprawnienia wykonawcze.
- (19) Decyzję 1622/2006/WE należy uchylić i zastąpić niniejszą decyzją. Jej przepisy powinny jednak obowiązywać w odniesieniu do wszystkich Europejskich Stolic Kultury do 2019 r., które zostały już wyznaczone lub w stosunku do których trwa proces wyznaczania.
- (20) Ponieważ cele niniejszej decyzji nie mogą zostać w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie z uwagi w szczególności na potrzebę wspólnych, jasnych

i przejrzystych kryteriów i procedur związanych z wyborem i monitorowaniem Europejskich Stolic Kultury, a także na potrzebę głębszej koordynacji między państwami członkowskimi, natomiast możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w wymienionym artykule niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza decyzja ustanawia działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033.

Artykuł 2

Cele

1. Ogólne cele działania są następujące:
 - a) ochrona i propagowanie różnorodności kultur europejskich oraz podkreślanie cech im wspólnych;
 - b) wspieranie wkładu kultury w długoterminowy rozwój miast.
2. Cele szczegółowe działania są następujące:
 - a) zwiększenie zakresu, różnorodności i europejskiego wymiaru oferty kulturalnej w miastach, także w drodze współpracy transnarodowej;
 - b) poszerzenie dostępu do kultury i zwiększenie uczestnictwa w kulturze;
 - c) wzmocnienie potencjału sektora kultury oraz jego powiązań z innymi sektorami;
 - d) podniesienie międzynarodowej rangi miast dzięki kulturze.

Artykuł 3

Dostęp do działania

1. Prawo do uzyskania wyznaczenia na Europejską Stolicę Kultury na okres jednego roku przysługuje miastom w państwach członkowskich w kolejności określonej w załączniku.

Wyznaczenie stosuje się w odniesieniu do najwyżej jednego miasta w każdym z państw członkowskich wyszczególnionych w wykazie.

2. W przypadku przystąpienia państwa do Unii po przyjęciu niniejszej decyzji wykaz, o którym mowa w załączniku, jest odpowiednio aktualizowany. Miasta położone w tym państwie mają prawo do uzyskania wyznaczenia na Europejską Stolicę Kultury zgodnie z tymi samymi przepisami i procedurami, które obowiązują w stosunku do innych państw członkowskich.

Ponieważ konkurs na tytuł stolicy kultury rozpoczyna się na sześć lat przed początkiem roku obchodów, czego celem jest zapewnienie miastom wystarczającego czasu na przygotowania po uzyskaniu przez nie wyznaczenia, wykazu nie aktualizuje się w przypadku państw przystępujących do Unii po dniu 31 grudnia 2026 r.

Wykazu nie aktualizuje się, jeżeli jedno z miast państwa przystępującego zostało już wyznaczone na Europejską Stolicę Kultury w okresie od 2020 r. do 2033 r. zgodnie z przepisami i procedurami dotyczącymi krajów kandydujących oraz potencjalnych krajów kandydujących określonymi w ust. 3.

3. Miasta w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących mogą również składać wnioski o przyznanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w ramach konkursu otwartego organizowanego co trzy lata równoległe do konkursów w dwóch państwach członkowskich, zgodnie z harmonogramem zawartym w załączniku.

Przepisy szczególne dotyczące miast w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących są ustanowione w art. 10.

Artykuł 4

Wnioski

1. Konkurs na tytuł Europejskiej Stolicy Kultury jest otwarty jedynie dla miast. Miasto kandydujące może zaangażować otaczający je region. Wnioski są jednak składane w imieniu miasta wiodącego i temu miastu przyznawany jest tytuł w razie wyboru.
2. W oparciu o kryteria określone w art. 5 Komisja przygotowuje wspólny formularz wniosku, który jest stosowany przez wszystkich kandydatów.
3. Każdy wniosek opiera się na programie kulturalnym o wyraźnym wymiarze europejskim. Program ten obejmuje okres jednego roku i tworzy się go specjalnie na obchody Europejskiej Stolicy Kultury, zgodnie z kryteriami określonymi w art. 5. Musi on być jednak osadzony w długoterminowej strategii rozwoju kulturalnego miasta.

Artykuł 5

Kryteria

Kryteria oceny wniosków dzielą się na sześć kategorii: „strategia długoterminowa”, „zdolność wypełnienia roli”, „treści kulturalne i artystyczne”, „wymiar europejski”, „działania informacyjne” i „zarządzanie”.

1. Następujące czynniki podlegają ocenie w odniesieniu do „strategii długoterminowej”:
 - a) strategia rozwoju kulturalnego miasta wprowadzona przed momentem złożenia wniosku, włącznie z planami dotyczącymi zarządzania kulturą, oraz dalsze prowadzenie działalności kulturalnej po roku obchodów;
 - b) plany zmierzające do wzmocnienia potencjału sektora kultury;
 - c) plany zmierzające do wzmocnienia długotrwałych powiązań między sektorem kultury a sektorami gospodarczym i społecznym w danym mieście;
 - d) przewidywane długoterminowe skutki obchodów dla miasta w wymiarze kulturalnym, społecznym i gospodarczym;
 - e) plany dotyczące monitorowania oraz oceny skutków obchodów dla miasta.
2. W odniesieniu do „zdolności do wypełnienia roli” miasta kandydujące wykazują, że:
 - a) wniosek ma ponadpartyjne wsparcie polityczne;
 - b) miasto posiada lub będzie posiadało odpowiednią i sprawną infrastrukturę umożliwiającą goszczenie obchodów.
3. Następujące czynniki podlegają ocenie w odniesieniu do „treści kulturalnych i artystycznych”:
 - a) jasna i spójna wizja artystyczna leżąca u podstaw programu kulturalnego na rok obchodów;
 - b) zaangażowanie lokalnych artystów i organizacji kulturalnych w tworzenie i realizację programu kulturalnego;
 - c) zakres i różnorodność proponowanych działań oraz ich ogólna wartość artystyczna;
 - d) zdolność łączenia lokalnej spuścizny kulturowej i tradycyjnych form sztuki z nowymi, innowacyjnymi i eksperymentalnymi formami ekspresji kulturalnej.
4. Następujące czynniki podlegają ocenie w odniesieniu do „wymiaru europejskiego”:
 - a) zakres i jakość działań promujących różnorodność kulturową Europy;
 - b) zakres i jakość działań podkreślających wspólne aspekty kultur europejskich, dziedzictwa i historii Europy, jak również integrację europejską;
 - c) zakres i jakość działań prezentujących artystów europejskich, współpraca z podmiotami lub miastami w różnych państwach oraz partnerstwa transnarodowe;
 - d) strategia mająca na celu przyciągnięcie uwagi szerokich kręgów europejskiej opinii publicznej.

5. Następujące czynniki podlegają ocenie w odniesieniu do „działań informacyjnych”:
- a) zaangażowanie społeczności lokalnej i lokalnego społeczeństwa obywatelskiego w przygotowanie wniosku i realizację obchodów Europejskiej Stolicy Kultury;
 - b) tworzenie nowych i trwałych możliwości biernego lub aktywnego udziału w działaniach kulturalnych na rzecz szerokich kręgów społeczeństwa, w szczególności w odniesieniu do osób młodych oraz osób zmarginalizowanych i znajdujących się w trudnym położeniu, w tym mniejszości. O ile to tylko możliwe, szczególną uwagę poświęca się kwestiom dostępności tych działań dla osób niepełnosprawnych oraz osób starszych;
 - c) ogólna strategia pozyskiwania odbiorców, a w szczególności powiązania z kształceniem i z uczestnictwem ze strony szkół.
6. Następujące czynniki podlegają ocenie w odniesieniu do „zarządzania”:
- a) realność proponowanego budżetu. Budżet obejmuje etap przygotowawczy i rok obchodów, a ponadto zawiera zapisy dotyczące działań związanych ze spuścizną obchodów;
 - b) przewidywana struktura zarządzania i przewidywana instytucja wykonawcza w związku z realizacją obchodów Europejskiej Stolicy Kultury;
 - c) procedura mianowania i zakres działań dyrektora artystycznego;
 - d) strategia komunikacyjna, która jest kompleksowa i uwypukla fakt, że Europejskie Stolicy Kultury są inicjatywą unijną.

Artykuł 6

Europejska komisja ekspertów

1. Tworzy się europejską komisję niezależnych ekspertów („europejska komisja ekspertów”) w celu przeprowadzania procedur wyboru i monitorowania.
2. Europejska komisja ekspertów składa się z 10 członków. Członkowie posiadają obywatelstwo Unii. Są oni niezależnymi ekspertami i posiadają znaczące doświadczenie i wiedzę fachową w zakresie sektora kultury, rozwoju kulturalnego miast lub organizacji obchodów Europejskiej Stolicy Kultury. Są oni ponadto w stanie poświęcić pracom europejskiej komisji ekspertów odpowiednią liczbę dni roboczych w roku.

Komisja Europejska organizuje zaproszenie do wyrażenia zainteresowania i dokonuje na tej podstawie wstępnego wyboru, wyłaniając grupę potencjalnych członków komisji ekspertów. Parlament Europejski, Rada i Komisja wybierają następnie po trzech ekspertów ze wspomnianej grupy i mianują ich zgodnie z własnymi procedurami. Komitet Regionów wybiera jednego eksperta i mianuje tę osobę zgodnie ze swoimi procedurami.

Każda instytucja i każdy organ starają się zagwarantować, aby kompetencje mianowanych przez nie ekspertów możliwie jak najbardziej się uzupełniały i aby reprezentowali oni zrównoważone spektrum geograficzne.

Europejska komisja ekspertów wyznacza swojego przewodniczącego.

3. Członkowie europejskiej komisji ekspertów mianowani są na okres trzech lat. Jednakże, w ramach odstępstwa w odniesieniu do pierwszej komisji ekspertów ustanawianej na mocy niniejszej decyzji, Parlament Europejski mianuje trzech ekspertów na okres trzech lat, Rada – na okres jednego roku, Komisja Europejska – na okres dwóch lat, a Komitet Regionów mianuje swojego eksperta na okres jednego roku, co ma na celu umożliwienie stopniowej wymiany członków komisji ekspertów, a tym samym uniknięcie utraty doświadczeń i know-how, jaka miałaby miejsce w przypadku jednoczesnej wymiany wszystkich członków.
4. Członkowie europejskiej komisji ekspertów zgłaszają wszelkie faktyczne lub potencjalne konflikty interesów dotyczące określonego miasta kandydującego. Jeśli członek dokona takiego zgłoszenia lub jeśli taki konflikt interesów wyjdzie na jaw, dany członek nie uczestniczy w procedurze wyboru dotyczącej zainteresowanego państwa członkowskiego lub, w stosownych przypadkach, w procedurze wyboru dotyczącej kraju kandydującego lub potencjalnego kraju kandydującego. Nie wyznacza się zastępcy danego członka w ramach wspomnianej procedury, a wyboru dokonują pozostali członkowie europejskiej komisji ekspertów.
5. Wszystkie sprawozdania europejskiej komisji ekspertów są publikowane na stronie internetowej Komisji.

Artykuł 7

Składanie wniosków w państwach członkowskich

1. Każde państwo członkowskie odpowiada samo za organizację konkursu dla swoich miast, zgodnie z harmonogramem zawartym w załączniku.
2. Państwo członkowskie publikuje zaproszenie do składania wniosków na sześć lat przed początkiem roku obchodów.

W zaproszeniu do składania wniosków skierowanym do miast kandydujących do tytułu stosuje się wspólny formularz wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 2.

Termin składania wniosków w ramach zaproszenia do składania wniosków wynosi 10 miesięcy od opublikowania tego zaproszenia.

3. Zainteresowane państwo członkowskie przekazuje wnioski Komisji.

Artykuł 8

Wybór wstępny w państwach członkowskich

1. Każde z zainteresowanych państw członkowskich wzywa europejską komisję ekspertów na posiedzenie z udziałem miast kandydujących dotyczące wyboru wstępnego w terminie pięciu lat przed początkiem roku obchodów.
2. Europejska komisja ekspertów przeprowadza ocenę wniosków zgodnie z kryteriami określonymi w art. 5. Komisja ekspertów ustala krótką listę miast kandydujących, które przechodzą do następnego etapu, i sporządza sprawozdanie dotyczące wniosków złożonych przez miasta kandydujące oraz zawierające zalecenia dla kandydatów umieszczonych na krótkiej liście.
3. Europejska komisja ekspertów przedkłada swoje sprawozdanie zainteresowanemu państwu członkowskiemu i Komisji Europejskiej. Każde z zainteresowanych państw członkowskich formalnie zatwierdza krótką listę opartą na sprawozdaniu komisji ekspertów.

Artykuł 9

Wybór w państwach członkowskich

1. Miasta kandydujące umieszczone na krótkiej liście uzupełniają swoje wnioski zgodnie z kryteriami i zaleceniami ustalonymi przez komisję ekspertów podczas posiedzenia dotyczącego wyboru wstępnego i przesyłają je zainteresowanemu państwu członkowskiemu, które następnie przekazuje je Komisji.
2. Każde z zainteresowanych państw członkowskich wzywa europejską komisję ekspertów na posiedzenie z udziałem miast kandydujących dotyczące ostatecznego wyboru w terminie dziewięciu miesięcy po posiedzeniu dotyczącym wyboru wstępnego.
3. Europejska komisja ekspertów przeprowadza ocenę uzupełnionych wniosków.
4. Europejska komisja ekspertów sporządza sprawozdanie dotyczące uzupełnionych wniosków wraz z zaleceniem odnośnie do nominacji jednego miasta w zainteresowanym państwie członkowskim na Europejską Stolicę Kultury. Jeżeli jednak żadne z miast kandydujących nie spełnia kryteriów, europejska komisja ekspertów może zalecić nieprzyznanie tytułu w danym roku.

Wspomniane sprawozdanie zawiera również zalecenia skierowane do zalecanego miasta dotyczące postępów, jakie mają zostać osiągnięte do początku roku obchodów.

Sprawozdanie jest przedkładane zainteresowanemu państwu członkowskiemu i Komisji. Jest ono publikowane na stronie internetowej Komisji.

Artykuł 10

Przepisy dotyczące krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących

1. Komisja Europejska odpowiada za organizację konkursu dla miast w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących.

2. Na sześć lat przed początkiem roku obchodów Komisja publikuje w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zaproszenie do składania wniosków. Zaproszenie to jest otwarte dla miast we wszystkich krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących, pod warunkiem że państwa te w dniu opublikowania zaproszenia uczestniczą w programie „Kreatywna Europa” lub w kolejnych programach unijnych na rzecz kultury.

Aby zachować jednak zasadę równości wobec miast w państwach członkowskich, każde miasto ma prawo do udziału jedynie w jednym konkursie dla miast w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących w okresie od 2020 r. do 2033 r., a miasto, które uczestniczyło w takim konkursie, nie ma możliwości uczestnictwa we wspomnianym okresie w późniejszych konkursach w nowym państwie członkowskim na podstawie przepisów określonych w art. 3 ust. 2.

Aby zachować zasadę równości wobec państw członkowskich, każdy kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący może być gospodarzem obchodów jedynie jeden raz w okresie od 2020 r. do 2033 r. Z tego względu miasta z państw, którym przyznano już organizację obchodów, nie mogą uczestniczyć w kolejnych konkursach w wymienionym okresie.

3. W odniesieniu do krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących stosuje się warunki określone w art. 4 oraz kryteria ustanowione w art. 5.
4. Europejska komisja ekspertów dokonuje wyboru wstępnego miast na pięć lat przed rozpoczęciem roku obchodów wyłącznie w oparciu o pisemne formularze wniosków, o których mowa w art. 4 ust. 2. Nie organizuje się posiedzeń z udziałem miast kandydujących.

Europejska komisja ekspertów ocenia wnioski na podstawie kryteriów. Komisja ekspertów ustala krótką listę miast kandydujących, które przechodzą do następnego etapu, i sporządza sprawozdanie dotyczące wniosków złożonych przez wszystkie miasta kandydujące oraz zawierające zalecenia dla kandydatów umieszczonych na krótkiej liście. Sprawozdanie to jest przekazywane Komisji Europejskiej i publikowane na jej stronie internetowej.

5. Miasta kandydujące umieszczone na krótkiej liście uzupełniają swoje wnioski zgodnie z kryteriami i zaleceniami wydanymi w trakcie wyboru wstępnego i przekazują te wnioski Komisji Europejskiej.

Dziewięć miesięcy po wyborze wstępnym Komisja Europejska wzywa europejską komisję ekspertów i miasta umieszczone na krótkiej liście do Brukseli na posiedzenie dotyczące ostatecznego wyboru.

Europejska komisja ekspertów przeprowadza ocenę uzupełnionych wniosków.

Sporządza ona sprawozdanie dotyczące wniosków złożonych przez kandydatów umieszczonych na krótkiej liście, zawierające zalecenie odnośnie do nominacji na Europejską Stolicę Kultury maksymalnie jednego miasta w jednym kraju kandydującym lub potencjalnym kraju kandydującym. Jednak jeśli żadne z miast kandydujących nie spełnia kryteriów, europejska komisja ekspertów może zalecić nieprzyznanie tytułu w danym roku.

Wspomniane sprawozdanie zawiera również zalecenia skierowane do wyłonionego miasta dotyczące postępów i przygotowań, jakie mają zostać poczynione do początku roku obchodów.

Sprawozdanie to jest przekazywane Komisji Europejskiej i publikowane na jej stronie internetowej.

Artykuł 11

Wyznaczenie

Komisja Europejska oficjalnie wyznacza aktem wykonawczym Europejską Stolicę Kultury, uwzględniając przy tym w należyty sposób zalecenia europejskiej komisji ekspertów. Komisja informuje o wyznaczeniu Parlament Europejski, Radę i Komitet Regionów.

Artykuł 12

Współpraca między wyznaczonymi miastami

1. Europejskie Stolice Kultury wyznaczone do obchodów w tym samym roku dążą do stworzenia powiązań między swoimi programami kulturalnymi.
2. Współpraca ta podlega ocenie w ramach procedury monitorowania, jak określono w art. 13.

Artykuł 13

Monitorowanie

1. Europejska komisja ekspertów monitoruje przygotowania do obchodów Europejskich Stolic Kultury i udziela miastom wsparcia oraz przekazuje wytyczne od chwili wyznaczenia na stolicę kultury do początku roku obchodów.
2. W tym celu Komisja zwołuje trzy posiedzenia europejskiej komisji ekspertów i zainteresowanych miast, przy czym pierwsze posiedzenie odbywa się trzy lata przed początkiem roku obchodów, drugie posiedzenie odbywa się osiemnaście miesięcy przed początkiem roku obchodów, a trzecie posiedzenie odbywa się dwa miesiące przed początkiem roku obchodów. Zainteresowane państwo członkowskie lub zainteresowane państwo trzecie może wyznaczyć do uczestnictwa na tych posiedzeniach obserwatora.

Miasta przekazują Komisji sprawozdania z postępów sześć tygodni przed każdym z posiedzeń.

W trakcie posiedzeń europejska komisja ekspertów ocenia postępy w ramach przygotowań i udziela miastom porad, aby wspomóc je w opracowaniu wysokiej jakości programu oraz skutecznej strategii. Komisja ekspertów zwraca szczególną uwagę na zalecenia zawarte w sprawozdaniu zawierającym zalecenie wyboru oraz w poprzednich sprawozdaniach z monitorowania.

3. Po każdym posiedzeniu europejska komisja ekspertów sporządza sprawozdanie dotyczące stanu przygotowań oraz konieczności podjęcia dalszych działań.

Sprawozdania te przekazywane są Komisji oraz zainteresowanym miastom i państwom członkowskim. Są one również publikowane na stronie internetowej Komisji Europejskiej.

4. Oprócz posiedzeń monitorujących Komisja Europejska może w koniecznym zakresie organizować wizyty członków europejskiej komisji ekspertów w wyznaczonych miastach.

Artykuł 14

Nagroda

1. Okres objęty niniejszą decyzją zbiega się z kilkoma wieloletnimi ramami finansowymi. W odniesieniu do każdego okresu wieloletnich ram finansowych Komisja Europejska bada możliwość przyznania wyznaczonym miastom nagrody pieniężnej imienia Meliny Mercouri. Prawne i finansowe aspekty nagrody objęte są ramami odpowiednich unijnych programów na rzecz kultury.
2. Jeżeli warunki ustanowione w ust. 1 są spełnione i wyznaczonemu miastu przyznano nagrodę im. Meliny Mercouri, nagroda ta wypłacana jest nie później niż do końca czerwca roku obchodów, pod warunkiem że miasto dotrzymuje zobowiązań podjętych na etapie składania wniosków i że wykonano wszystkie zalecenia europejskiej komisji ekspertów zawarte w sprawozdaniu zawierającym zalecenie wyboru i w sprawozdaniach z monitorowania.

Zobowiązania podjęte przez wyznaczone miasto na etapie składania wniosków uznaje się za dotrzymane, jeśli w programie i strategii nie wprowadzono żadnych istotnych zmian w okresie między etapem składania wniosków a rokiem obchodów, w szczególności jeśli:

- a) budżet pozostaje stabilny w okresie między wyznaczeniem miasta, a początkiem roku obchodów;
- b) respektowana jest niezależność zespołu artystycznego;
- c) wymiar europejski jest nadal wystarczająco silny w ostatecznej wersji programu kulturalnego;
- d) w strategii komunikacyjnej i materiałach informacyjnych wykorzystywanych przez miasto wyraźnie odzwierciedlany jest fakt, że Europejskie Stolicy Kultury są inicjatywą unijną;
- e) wprowadzono plany dotyczące monitorowania oraz oceny skutków obchodów dla miasta.

Artykuł 15

Ustalenia praktyczne

Komisja w szczególności:

- a) zapewnia ogólną spójność działania;
- b) zapewnia koordynację między państwami członkowskimi a europejską komisją ekspertów;
- c) sporządza na podstawie celów i kryteriów oraz w ścisłej współpracy z europejską komisją ekspertów wytyczne w celu ułatwienia procedur wyboru i monitorowania;
- d) wspiera europejską komisję ekspertów;
- e) podaje do wiadomości publicznej wszystkie istotne informacje i przyczynia się do nagłaśniania działania na szczeblu europejskim;
- f) wspiera wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk między byłymi, obecnymi i przyszłymi stolicami kultury oraz miastami kandydującymi.

Artykuł 16

Ocena

1. Ocena wyników obchodów Europejskiej Stolicy Kultury leży w gestii zainteresowanego miasta.

W celu zapewnienia spójnego podejścia do procedury oceny Komisja Europejska opracowuje wspólne wytyczne i wskaźniki dla miast w oparciu o cele i kryteria działania na rzecz Europejskich Stolic Kultury.

Miasta przesyłają Komisji sprawozdania z oceny najpóźniej do dnia 31 października roku następującego po roku obchodów. Komisja publikuje te sprawozdania.

2. Oprócz ocen sporządzonych przez miasta Komisja zapewnia także regularnie zewnętrzną i niezależną ocenę wyników obchodów Europejskich Stolic Kultury. Oceny przeprowadzane przez Komisję koncentrują się na ujęciu wszystkich dotychczasowych obchodów stolicy kultury w kontekście europejskim, umożliwiając tym samym przyszłym stolicom kultury, a także wszystkim miastom europejskim, dokonywanie porównań i wyciąganie pożytecznych wniosków.

Wspomniane zewnętrzne i niezależne oceny zawierają również ocenę działania na rzecz Europejskich Stolic Kultury w ujęciu całościowym, w tym ocenę efektywności procesów związanych z prowadzeniem działania, jego skutków i możliwości jego usprawnienia.

Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Regionów:

- a) pierwsze sprawozdanie okresowe z oceny – nie później niż w dniu 31 grudnia 2024 r.;
- b) drugie sprawozdanie okresowe z oceny – nie później niż w dniu 31 grudnia 2029 r.;

- c) sprawozdanie z oceny *ex post* – nie później niż w dniu 31 grudnia 2034 r.

Artykuł 17

Uchylenie i przepisy przejściowe

Niniejszym uchyla się decyzję nr 1622/2006/WE. Stosuje się ją jednak nadal w odniesieniu do miast, które zostały już wyznaczone lub są wyznaczane na Europejską Stolicę Kultury na lata od 2012 r. do 2019 r.

Artykuł 18

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Kolejność prawa do wyznaczenia Europejskiej Stolicy Kultury

2020 r.	Chorwacja ⁶	Irlandia	Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący
2021 r.	Rumunia	Grecja	... ⁷
2022 r.	Litwa	Luksemburg	
2023 r.	Węgry	Zjednoczone Królestwo	Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący
2024 r.	Estonia	Austria	
2025 r.	Słowenia	Niemcy	
2026 r.	Słowacja	Finlandia	Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący
2027 r.	Łotwa	Portugalia	
2028 r.	Republika Czeska	Francja	
2029 r.	Polska	Szwecja	Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący
2030 r.	Cypr	Belgia	
2031 r.	Malta	Hiszpania	
2032 r.	Bułgaria	Dania	Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący
2033 r.	Niderlandy	Włochy	

⁶ Pod warunkiem przystąpienia tego państwa w 2013 r.

⁷ W przypadku przystąpienia państwa do Unii po przyjęciu niniejszej decyzji trzecia kolumna wykazu, o którym mowa w załączniku, jest odpowiednio aktualizowana. Zachowuje się kolejność przystępowania tych państw. Oblicza się minimalny okres sześciu lat między datą przystąpienia a początkiem roku obchodów, zapewniając w ten sposób wystarczający czas na przeprowadzenie procedury wyboru i procedury monitorowania. Maksymalna liczba Europejskich Stolic Kultury w danym roku nie przekracza trzech. Jeżeli dwa lub więcej państw przystąpi jednocześnie do Unii i jeśli między zainteresowanymi państwami nie można osiągnąć porozumienia co do kolejności uczestnictwa, Rada przeprowadza losowanie.

